

Sykehusbygg HF

Årlig melding 2023

Trondheim, 30. januar 2024

Innhold:

DEL I: Innledning og sammendrag

1	Innledning.....	3
1.1	Sykehusbygg HFs oppgaver og organisering	3
1.2	Visjon, virksomhetsidé og verdigrunnlag	5
1.3	Mål for virksomheten.....	6
1.4	Virksomhetsstyring - styrets arbeid med intern styring og kontroll	6
1.5	Medvirkning fra brukere og ansatte.....	7
2	Sammendrag	9
2.1	Positive resultater og uløste utfordringer i 2023	9
2.2	Evaluering av egen virksomhet og organisering.....	12

DEL II: Rapporteringer

3	RAPPORTERING FOR STYRINGSBUDSKAP.....	13
3.1	Overordnede styringsbudskap	13
3.2	Styringsbudskap fra de regionale helseforetakene for 2023	13
	Virksomhetsspesifikke oppdrag til Sykehusbygg HF for 2023	16
	Aktivitet i 2023	18
	Økonomiske krav og rammer	19

Del III: Vedlegg

Vedlegg 1:	Prosjektportefølje 2023
Vedlegg 2:	FO-prosjekter 2023
Vedlegg 3:	Foreløpig årsresultat 2023

DEL I: Innledning og sammendrag

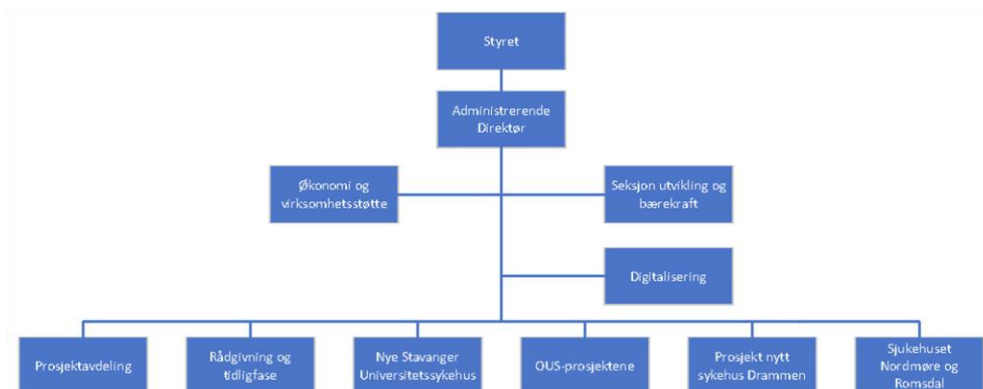
1 Innledning

1.1 Sykehusbygg HFs oppgaver og organisering

Sykehusbygg HF utfører tjenester knyttet til utvikling, planlegging og gjennomføring av byggeprosjekter. Sykehusbygg HF legger til rette for, og bidrar til, standardisering, erfaringsoverføring, god ressursutnyttelse og ressurstilgang innen planlegging, prosjektering og bygging av sykehus. Videre bidrar Sykehusbygg HF til at erfaring fra forvaltning og drift av sykehuseiendom kan tas hensyn til i nye prosjekter, og kommer foretakene til nytte. Innenfor eiendomsområdet bidrar Sykehusbygg HF til at gevinster ved å utføre disse tjenestene felles for sektoren kan tas ut. Denne aktiviteten inkluderer, men er ikke begrenset til;

- Utvikling og forvaltning av kunnskap, metoder og verktøy for bygg- og eiendomsrelatert sykehusplanlegging, samt å gi tilgang på personell med spisskompetanse som gjelder alle faser i livsløpet til en sykehuseiendom
- Prosjektledelse og rådgivning til byggeprosjekter
- Prosjekt- og prosessledelse som gjelder tidligfaseplanlegging
- Øvrige tjenester som naturlig hører inn under Sykehusbygg HFs formål

Virksomheten er pr. 31.12.2023 organisert som vist i figuren under:

Sykehusbyggs HFs ledergruppe består av:

Navn	Rolle
Terje Bygland Nikolaisen	Administrerende direktør
Berit Bye	Leder for avdeling Økonomi og virksomhetsstøtte
Dag Bøhler	Prosjektleder Oslo Universitetssykehus-prosjektene
Helle Jensen	Sjef for Prosjektavdelingen
Arnstein Hodne	Prosjektleder Nye Drammen Sykehus
Marte Lauvsnes	Sjef for avdeling Rådgivning og tidligfase
Vigdis Hartmann	Leder for seksjon Utvikling og bærekraft

Sykehusbygg HF har siden opprettelsen i 2014 vært i stor vekst i takt med en stadig voksende prosjektportefølje. I slutten av 2020 ble det blant annet arbeidet med å etablere en ledelsesstruktur i avdelingene på nivå 3, seksjonsnivå, for å sikre en robust oppfølging av mål, leveranser, medarbeidere og utviklingsarbeid i foretaket. Denne endringen trådte i kraft 01.02.2021. Det er bygd

videre på denne strukturen både i 2022 og 2023 for å styrke den faglige og ledelsesmessige kapasiteten i sentrale funksjoner, for prosjektene så vel som for virksomheten for øvrig.

Antall faste ansatte og innleide ressurser har økt i 2023, og foretaket telte ved utgangen av året 185 faste medarbeidere, 10 timebetalte og 236 innleide ressurser. Faste ansatte i Sykehusbygg HF er fordelt på lokasjoner som vist i figuren under. I parentes vises innleide og timebetalte ressurser.

Sykehusbygg HF's styre har syv medlemmer som det kommer frem av tabellen under;

Navn	Rolle	Fra organisasjon
Ivar Eriksen	Styreleder	Helse Vest RHF
Lars Magnussen	Nestleder	Helse Midt-Norge RHF
Atle Brynestad	Medlem	Helse Sør-Øst RHF
Anne-Hilde Bråtebæk	Medlem	Helse Sør-Øst RHF, til 30.04.
Hanne Gaaserød	Medlem	Helse Sør-Øst RHF, fra 01.05.
Hilde Rolandsen	Medlem	Helse Nord RHF
Mette Nagy Stovner	Medlem ansattevalgt	Sykehusbygg HF
Harald Hasfjord	Medlem ansattevalgt	Sykehusbygg HF

1.2 Visjon, virksomhetsidé og verdigrunnlag

Som omtalt i kapittel 1.3, har eierne besluttet et strategisk målbilde for Sykehusbygg HF. Målbildet legges til grunn for videre arbeid med styring og oppfølging, herunder handlingsplan med mål og initiativ på strategisk viktige områder.

Strategisk målbilde for Sykehusbygg HF

Gode sykehusbygg er en viktig rammebetingelse for god og effektiv pasientbehandling. Det er derfor viktig at planlegging og bygging/ombygging av sykehusbygg blir gjort på en god måte, og at byggene deretter blir forvaltet, driftet og videreutviklet profesjonelt.

Hovedhensikten med Sykehusbygg HF er å utvikle og forvalte relevant kompetanse og kapasitet som det ikke er hensiktsmessig at alle helseforetak håndterer i egen regi. Ved å samle ressurser og kunnskap i ett helseforetak som kan samarbeide med flere helseforetak på tvers av regiongrenser, er det lettere å drive erfaringsoverføring mellom prosjekter, og mellom helseforetak/regioner.

Med utgangspunkt i blant annet erfaringer fra prosjektene skal Sykehusbygg HF, i samarbeid med eierne, utvikle standarder der dette gir verdi.

Det er de enkelte helseforetakene som eier byggene, og som har det totale ansvaret for sine egne bygninger og eiendommer. Dette innebærer ansvar for prioritering og planlegging av investeringsprosjekter innenfor faglige og økonomiske rammer, samt forvaltning, drift, vedlikehold, utvikling og avhending av bygningsmassen. De regionale helseforetakene gir strategiske føringer for hvordan helseforetakene skal utøve dette ansvaret.

Visjon

Vi bygger for pasientens helsetjeneste

Sykehusbygg HF skal bidra til framtidsrettet utvikling av sykehusutbyggingen i Norge gjennom læring, innovasjon og erfarings- og kompetanseoverføring. Foretaket skaper fremtidsrettede bygg for pasienter og ansatte som er helsefremmende og driftseffektive gjennom sykehusets levetid. Sykehusbygg HF har oppdatert kunnskap, og bruker moderne metoder og verktøy i sitt arbeid.

Virksomhetsidé

Kunnskap omfatter konsepter, standardiserte løsninger, utvikling av prosesser, metoder, modeller og verktøy, samt summen av kompetanse hos ansatte i foretaket og blant eksterne samarbeidspartnere. I prosjektene yter Sykehusbygg HF bistand til RHF-ene og HF-ene, enten ved at foretaket innehar prosjektledelsen i prosjektene, eller gjennom rådgivningsoppdrag innenfor definerte fagfelt. Gjennom prosjekter og drift av nye og eksisterende bygg, dokumenteres viktig kunnskap og erfaringer som bidrar til videre utvikling av Sykehusbygg HF's samlede kunnskap.

Verdigrunnlag

Sykehusbygg HF har '*Kunnskapsrik, effektiv og pålitelig*' som verdier. Disse er gitt følgende innhold:

Kunnskapsrik

- Vi er en troverdig og etterspurt rådgiver med spisskompetanse på våre fagområder
- Vi holder oss faglig oppdatert gjennom kontinuerlig læring, og klarer å tilby fremtidsrettede løsninger gjennom innovasjon
- Vi setter kunnskap i system og overfører kompetanse til alle helseforetak

Effektiv

- Vi bidrar til å skape resultater for våre kunder
- Vi arbeider hele tiden med å forbedre oss slik at vi kan levere kostnadseffektive tjenester med høy kvalitet

Pålitelig

- Vi leverer det vi har lovet
- Vi er ærlige i vår kommunikasjon
- Vi behandler våre samarbeidspartnere med respekt

1.3 Mål for virksomheten

Sykehusbygg HF skal bidra til framtidsrettet utvikling av sykehusutbyggingen i Norge gjennom læring, innovasjon og erfarings- og kompetanseoverføring. De regionale helseforetakene har i 2023 utarbeidet og besluttet følgende strategiske målbilde for Sykehusbygg HF:

- Være en verdiskapende partner.
- Skape merverdi ved å bidra i utvikling og planlegging, samt gjennomføre byggeprosjekter til avtalt kvalitet og innenfor budsjett og tidsrammer. Prosesser og løsninger skal være kostnadseffektive.
- Benytte kunnskapsbaserte metoder og verktøy. Gjennom standardisering og bruk av innovative løsninger skal dette bidra til en framtidsrettet utvikling av sykehusbyggingen
- Være det ledende fagmiljøet i landet for utvikling og gjennomføring av sykehusbyggeprosjekter. Helseforetaket skal kjennetegnes av et sterkt faglig engasjement og ha en kultur for læring og deling. Sykehusbygg HF skal arbeide prosjektnært. Fokus skal være dynamisk kunnskaps- og erfaringsdeling med utgangspunkt i valgte løsninger og gjennomførte prosjekter, evalueringer og prosesser.
- Utarbeide og forvalte standarder og veiledere der dette gir verdi, og ha fokus på deling og tilgjengeliggjøring av løsningsvalg som utvikles i prosjektene.
- Være kunnskapsbanken for helseforetakene når det kommer til løsninger og konseptvalg for sykehusbygg. Kunnskapen og erfaringen skal deles når den oppstår, og gjøres lett tilgjengelig i digitalt, søkbart format.

Basert på ovennevnte utarbeider administrasjonen mål og KPI'er for foretakets utvikling og som legger rammer for årlig oppdatering av handlingsplaner som foretaket arbeider etter.

1.4 Virksomhetsstyring - styrets arbeid med intern styring og kontroll

Sykehusbygg HF styres som et felleseid helseforetak i tråd med retningslinjene som er etablert av RHF-ene. Styret har fulgt opp foretakets aktivitet, og har rapportert i henhold til årshjul for styring og oppfølging av de regionale helseforetakenes felleseide helseforetak for 2023. Det ble avholdt seks styremøter i 2023. Ett av møtene ble gjennomført fysisk. I etterkant av dette møtet gjennomførte styret et seminar der problemstillinger og behov knyttet til videreutvikling av foretaket var tema.

Administrerende direktør har fulgt opp prosjekter, fellesoppgaver, oppdragsdokument og styrevedtak. Risikovurdering er gjennomført på et overordnet nivå, som en del av foretakets virksomhetsstyring. Styret har hatt to oppdateringer av risikobildet i løpet av 2023.

Foretaket utarbeider en virksomhetsrapport hvert tertial som gir styret innsikt og status for utviklingen i selskapet. Sentrale tema i virksomhetsrapporten er økonomiske forhold, organisasjon og arbeidsmiljøforhold, samt overordnet status i prosjektporteføljen.

Styrende dokumenter for Sykehusbygg HF er underlagt årlig revisjon, og er følgelig også i 2023 gjennomgått av styret. Som et ledd i oppfølgingen av de reviderte vedtektene for Sykehusbygg HF, skal foretaket forholde seg til retningslinjene som er etablert for lønn og godtgjørelse til ledende personer. Det er følgelig utarbeidet egne retningslinjer for lønn og godtgjørelser til ledende personer i virksomheten. Disse ble endelig godkjent av eierne i foretaksmøtet i februar 2023 og deretter gjort gjeldende.

Gjennomgangen i 2023 konkluderte også med at retningslinjene for virksomhetsstyring utvides til også å omfatte krav til håndtering av uavhengighet, upartiskhet og habilitet hos medarbeidere i leder- og nøkkelroller i virksomheten.

Styret har også i 2023 evaluert eget arbeid, og gjort en vurdering av administrerende direktør. Evalueringene ble gjennomført som en spørreundersøkelse, og resultatene ble gjennomgått i styremøtet i november. Resultatene tas med i videre utviklingsarbeid.

1.5 Medvirkning fra brukere og ansatte

Brukermedvirkning skjer på flere arenaer og nivå i Sykehusbygg HFs organisasjon. Foretaket har i 2023 også vurdert hvordan brukermedvirkning på systemnivå kan organiseres, og det er arbeidet med retningslinjer og enhetlig praksis etter modell fra de regionale brukerutvalgene, se punkt 3.2. Inntil dette er besluttet og på plass skjer medvirkning som følger:

- **Medvirkning i prosjekt** - I prosjekter Sykehusbygg HF gjennomfører på oppdrag for HF/RHF skjer involveringen fra brukersiden primært ved at ansatte får en aktiv rolle i prosjektet, gjerne ved at de medvirker i én eller flere prosesser i prosjektet. Medvirkning, som omtales som bruker- og ansattmedvirkning, har størst omfang i byggeprosjektene, men skjer også i forbindelse med arbeid med fellesoppgaver. Arbeidet er i hovedsak knyttet til konseptfase, forprosjektering, detaljprosjektering og overtakelse. Det er også etablert et system for god medvirkning fra både ansatte og brukere i evalueringsprosessene som gjennomføres.
- **Kundeforum** – Dette er en møtearena der sentrale representanter fra eiendomsmiljøene i de regionale helseforetakene møter Sykehusbygg HF for utveksling av informasjon og drøfting av aktuelle tema av betydning for forvaltning og utvikling av eiendomsområdet. Sykehusbygg HF er sekretariat for Kundeforum og har i 2023 gjennomført 6 møter.

Aktiv ansattmedvirkning på ulike arenaer anses viktig for å bygge en robust organisasjon og et godt arbeidsmiljø i Sykehusbygg HF. Medvirkning i Sykehusbygg HF er organisert som følger:

- **Vernetjeneste** – Verneorganisasjonen i Sykehusbygg HF følger kontor/arbeidssteder og består av fire geografiske verneområder. Verneombud og vara er valgt for Trondheim, Oslo, Radiumhospitalet og Drammen. Hovedkontoret i Trondheim og kontoret i Oslo er faste verneområder, mens verneområder ved prosjektkontor opprettes og avvikles ved behov. Det vil gjelde så lenge Sykehusbygg HF har aktivitet og reelle forpliktelser som arbeidsgiver i prosjektet.

Ettersom Sykehusbygg HF har flere verneområder med tilhørende verneombud, har virksomheten også et hovedverneombud. Hovedverneombudets oppgave er å samordne verneombudenes arbeid. Hovedverneombudet deltar også i samarbeidet mellom hovedverneombudene i Helse Midt-Norge RHF som er organisert gjennom konsernverneombudet.

- **Arbeidsmiljøutvalget (AMU)** - AMU er et besluttsende og rådgivende organ, hvis viktigste oppgave er å arbeide for at alle medarbeidere har et fullt forsvarlig arbeidsmiljø. Utvalget tar opp spørsmål på eget initiativ, etter innspill fra ansatte, og etter anmodning fra verneombudet. Hovedverneombudet deltar i AMU i Sykehusbygg HF, som én av de ansattes representanter. Det ble avholdt fire møter i AMU i 2023.

- **Samarbeidsutvalget (SU)** - SU er et organ for gjensidig informasjon og rådslagning mellom Sykehusbygg HF som arbeidsgiver, og representanter for de ansatte. Ledelsen er fast representert ved administrerende direktør og leder for avdeling Økonomi og virksomhetsstøtte. Fra de ansatte deltar én tillitsvalgt fra hver av foreningene som Sykehusbygg HF har overenskomst med etter hovedavtalen (pt. NITO og TEKNA), og én representant for vernetjenesten ved hovedverneombudet. I tillegg er det deltagelse i SU som sikrer at ansatte på tvers av Sykehusbygg HFs organisasjon er representert. Det ble avholdt 6 møter i 2023.

I tillegg til de faste møtene i SU og AMU, er det etablert faste samarbeidsmøter mellom tillitsvalgte og vernetjenesten i Sykehusbygg HF.

Utover de etablerte medvirkningsarenaene beskrevet over, tilstreber Sykehusbygg HF å innhente tilbakemelding fra alle medarbeidere i foretaket i vesentlige spørsmål for utvikling, helse og trivsel. Dette gjøres i form av:

- **Vernerunde** – Denne Kartleggingen gjennomføres som del av det systematiske HMS-arbeidet i Sykehusbygg HF. I vernerundene har alle medarbeidere mulighet til å gi tilbakemelding om arbeidsforholdene ved kontorene. I november 2023 ble det gjennomført en digital innhenting av tilbakemeldinger fra alle etterfulgt av fysiske vernerunder ved kontorene. Innleide er inkludert i denne kartleggingen da de har tilhørighet i våre kontorlokaler. Forbedringsområder som vernerunden avdekker, følges opp av leder og/eller stedlig ansvarlig i samarbeid med avdelingen for økonomi og virksomhetsstøtte.
- **Medarbeiderundersøkelse** - Faste ansatte i Sykehusbygg HF deltok i den årlige medarbeiderundersøkelsen ForBedring i 2023. Denne undersøkelsen er lik for alle ansatte i spesialisthelsetjenesten.

Resultatene av undersøkelsen har vært fulgt opp både på enhetsnivå og på virksomhetsnivå, og med dette som grunnlag er det utarbeidet fellestiltak for virksomheten. AMU, SU og verneombudene har vært deltakende i denne prosessen.

Det er i tillegg gjennomført en medarbeiderundersøkelse i prosjektet Nytt Sykehus i Drammen og Nye SUS. Hensikten med å gjennomføre en slik undersøkelse også på prosjektnivå, er å inkludere både faste ansatte og innleide.

- **Ansattevalgte styremedlemmer** - Det er to ansattevalgte styremedlemmer i styret i Sykehusbygg HF. Begge velges for en periode på to år. Styremedlemmene som medvirket i styret i 2023 hadde sin funksjonsperiode fra 01.01.2022 til 31.12.2023. I løpet av høsten 2023 ble det valgt inn nye to ansattevalgte styremedlemmer med vara som vil tiltre styret for kommende periode.

Årlig melding

Ansatte i ulike roller og posisjoner er med i utarbeidelsen av foretakets årlige melding. Utkast til årlig melding 2023 er også gjennomgått av hovedverneombudet i Sykehusbygg HF.

2 Sammendrag

2.1 Positive resultater og uløste utfordringer i 2023

I tillegg til å lede byggeprosjektene på vegne av RHF-ene og HF-ene, har prioriterte oppgaver i 2023 i hovedsak vært de overordnede styringsbudskapene som er beskrevet i oppdragsdokumentet. (Se kapittel 3: Rapportering for styringsbudskap).

En betydelig del av rapporteringen fra Sykehusbygg HF skjer gjennom direkte dialog med det enkelte RHF eller HF knyttet til byggeprosjektene.

Sykehusbygg HF i vekst og endring

Sykehusbygg HFs aktivitet og oppdragsportefølje er i kontinuerlig utvikling. Porteføljen av prosjekter som Sykehusbygg HF leder på vegne av et helseforetak/byggherre, har vokst samtidig som den også har vært preget av usikkerheter og endringer.

Flere helseforetak har svekket økonomisk bæreevne, noe som utfordrer gjennomføringsevnen av planlagte investeringer. Mange planlagte prosjekter i tidligfase er stilt i bero.

Videreføring av prosjekter inn i gjennomføringsfase, slik som henholdsvis Nye Aker og Nye Rikshospitalet, har på den andre siden krevd en betydelig mobilisering for å fylle sentrale prosjektroller innen ledelse og fag.

Arbeidet med å tilføre og mobilisere ressurser slik at organisasjonen har riktig bemanning og kompetanse på riktig sted, er en langsiktig og viktig oppgave for basisorganisasjonen i Sykehusbygg HF. Tilpasninger til aktivitet og endringer i bemanning av porteføljen, har vært en krevende og stor oppgave gjennom hele 2023.

Rekrutteringsarbeidet har tatt hånd om viktig kompetansetilførsel. Selv om konkurransen i markedet er betydelig, har Sykehusbygg HF lyktes godt med å tiltrekke kvalifiserte kandidater. Sykehusbygg HF har i 2023 tatt egenregi på all rekruttering, for å arbeide raskt, smidig og med god kvalitet. Dette vurderes som riktig og viktig for å oppnå gode resultater. Sammen med lav turnover, som endte på 3,8 % for året, vurderes beholdningen av kompetanse å være intakt, og dels styrket gjennom året.

Milepæler og framdrift i byggeprosjektene i 2023

Vedlegg 1 viser hvilke byggeprosjekter Sykehusbygg HF var involvert i fra nord til sør i 2023. Flere byggeprosjekter gikk over i nye faser eller ble berørt av andre endringer i 2023.

Under følger sentrale milepæler og markeringer i noen av prosjektene Sykehusbygg HF har i sin portefølje. Listen er ikke uttømmende.

I februar ble det gitt klarsignal for byggestart i prosjektene Nye Aker og Nye Rikshospitalet. Kommunal- og distriktdepartementet vedtok statlig reguleringsplan for nye bygg i disse prosjektene slik at Helse Sør-Øst RHF kunne gå videre i utviklingen av Nye Oslo universitetssykehus.

I mars kunne prosjektet Nye Hammerfest sykehus, som skal stå ferdig januar 2025, melde om at de lå 6 måneder foran skjema, og at helseforetaket vurderte å starte flytteprosessen tidligere enn antatt.

I april markerte prosjektet Sjukehuset Nordmøre og Romsdal at somatikkbygget var tett, og i november fulgte psykiatri- og habiliteringsbygget etter.

I juni markerte prosjektet Nytt klinikk- og protonbygg på Radiumhospitalet tett bygg, og i oktober ankom syklotronen og resten av utstyret til protonbygget.

30. mai ble det nye bygget for psykisk helse ved Sørlandet sykehus i Kristiansand (NPK) offisielt åpnet av helse- og omsorgsministeren.

I juni gjennomførte prosjektet Nye Stavanger universitetssjukehus (NyeSUS) vellykkede prøvelandinger med SAR Queen redningshelikopteret på den nye landingsplassen.

9. oktober kunne helse- og omsorgsministeren ta første spadetak på byggeplassen for Ny sikkerhetspsykiatri på Ila. Det markerte byggestart for et nytt og etterlenget psykiatribygg som skal stå ferdig desember 2026.

Den 11. oktober godkjente styret i Sørlandet sykehus HF konseptrapporten for nytt akuttbygg ved sykehuset i Kristiansand, og i november ble rapporten godkjent av styret i Helse Sør-Øst RHF. Prosjektet innebærer nybygg og ombygging ved eksisterende sykehus i Kristiansand, som blant annet skal omfatte somatiske mottaksfunksjoner og intensiv- og intermedierbehandling.

I november kunne grunnsteinen legges ned på Nordbyhagen i prosjektet nytt senter for psykisk helsevern Nordbyhagen (PHN). Styret i Helse Sør-Øst RHF ga klarsignal til å starte byggingen av nytt psykiatribygg med 50 sengeplasser våren 2023, og kontrakt med entreprenør ble undertegnet i mai.

Modernisering av eiendomsforvaltning, drift og vedlikehold, samt utvikling og renhold

Sykehusbygg HF påbegynte i 2022 et arbeid for å bistå de regionale helseforetakene med å anskaffe felles programvareløsning for forvaltning, drift, vedlikehold, utvikling og renhold i eiendom, også kalt FDVU+R. Bakgrunnen var helseforetakenes behov for økt standardisering, digitalisering og modernisering av eiendomsforvaltningen. Arbeidet med anskaffelsen har vært et viktig bidrag til å realisere ambisjonen i sektoren på dette området.

I 2023 er det arbeidet med anskaffelse av løsning og avtaleinngåelser. Løsningen gir foretakene en felles nasjonal løsning for digital eiendomsforvaltning som gir mulighet for å ivareta og utvikle eiendomsdriften med økt standardisering og mulig nasjonal samhandling og kompetansedeling. På lengre sikt vil løsningen forberede for fremtidige integrasjoner og nyvinninger innen digital eiendomsforvaltning ved å sikre bruk av åpne formater, samt forvaltning av eksisterende bygningsdata.

Det er etablert en nasjonal forvaltningsorganisasjon med et eget styre og sekretariat til å følge opp videre innføring og gevinstrealisering. Sykehusbygg HF leder forvaltningsstyret, og har bemannet sekretariatet som bistår RHF-ene med videre utviklingsarbeid.

Kunnskapsbanken realiseres

I henhold til dokumentet *Kunnskapsbygging og erfaringsoverføring* som ble utarbeidet og besluttet i 2021, har arbeidet med å utvikle en kunnskapsbank vært prioritert.

I løpet av 2023 er det gjort betydelige fremskritt i arbeidet for å realisere Kunnskapsbanken. Fase 1 ble sluttført i desember, og omhandler et teknologirammeverk og annet fagstoff for flere funksjonsområder.

I tillegg til videre innholdsproduksjon, vil videre arbeid (fase 2) også ha fokus på ytterligere datadrevet innhold og utforske flere dimensjoner av informasjon som bygger opp under dagens kunnskapsgrunnlag.

Synlighet og formidling

Som nasjonalt kunnskapsmiljø er Sykehusbygg HF synlig både på nasjonale og internasjonale arenaer der kunnskap om aktuelle tema i sykehusbygging deles. Etter pandemien har også fysisk tilstedeværelse og møter gitt mulighet til å ta mer aktiv del i formidlingen der dette egner seg best. Foretaket har prioritert å delta på konferanser om sykehusplanlegging i Tyskland, Finland, EU-nettverkets workshop i København, samt vært medarrangør og jury i den årlige EHD-konferansen i London.

Foretaket har prioritert å være representert med faglige bidragsyttere på konferanser der sentrale interessenter i helse-Norge samles.

Sykehusbygg HF har ferdigstilt kunnskapsgrunnlag for fagområdene sengeområder og poliklinikk/dagområder. Begge ble publisert på Sykehusbygg HFs hjemmesider og i sosiale medier samt vært tema på webinarer i regi av foretaket.

Sykehusbygg HF arrangerte ni ulike webinarer i 2023. Det er god og økende interesse/deltakelse fra både egne ansatte, ansatte i HF og RHF og andre eksterne parter på disse formidlingsaktivitetene.

For å fremme samarbeid og utvikling av de digitale løsningene i BA-bransjen, arrangerte Sykehusbygg HF og Statsbygg sammen et frokostmøte om digitalisering av bygg og eiendomsbransjen i juni 2023. Samarbeid på tvers av byggherrer og bransjen er viktig for modernisering av eiendomsforvaltning, -drift og vedlikehold. Sykehusbygg HF vil derfor, sammen med helseforetakene, fortsette arbeidet med erfaringsutveksling på denne måten.

Miljø og bærekraft

Bærekraftig sykehusbygging får økende betydning fremover. Felles klimamål for sektoren forventes realisert gjennom prosjektene i form av redusert utslipp og mer effektive energiløsninger.

Sykehusbygg HF har i 2023 tilført kunnskap på ulike områder for å sikre bærekraft i byggeprosjektene. Det er implementert rutiner for å ivareta åpenhetslovens krav med bl a aktsomhetsvurderinger og tiltak for oppfølging når risiko og feil avdekkes. Felles system for måling av HMS/SHA prestasjon på byggeplass er utviklet og tatt i bruk i 2023. Et felles system for å måle prosjektenes klima- og miljø prestasjoner fra og med tidligfase testes nå ut.

Sykehusbygg HF erfarer at prosjektene har god praksis fore etterlevelse og oppfølging av seriøsitetsarbeidet. Det erfares få alvorlige avvik på dette området i 2023. Når nye forskriftskrav om vekting av klima og miljø med minimum 30% i offentlige anskaffelser iverksettes, vil det innebære krav til anskaffelsesprosessene både virksomhetsinternt og i byggeprosjektene som Sykehusbygg HF leder på vegne av byggherrene. Sykehusbygg HF har utarbeidet sine anbefalinger for hvordan dette skal implementeres og følges opp.

2.2 Evaluering av egen virksomhet og organisering

Sykehusbygg HF evaluerer jevnlig egne prosesser og organisering med sikte på egen etterlevelse, utvikling og forbedring. Virksomhetens overordnede risikobilde, som oppdateres halvårlig, gjenspeiler vesentlige områder som ledelsen i Sykehusbygg HF anser nødvendig å følge opp for å opprettholde og utvikle leveranseevne i tråd med eiernes forventning. I 2023 har særlig følgende vært fulgt opp;

Rekruttering og bemanning

For å arbeide så smidig og målrettet som mulig med rekruttering er hele rekrutteringsprosessen fra 2023 tatt tilbake fra ekstern leverandør og leveres som en intern tjeneste. Basert på evaluering i 2022, ble ny prosess, med tilpasset verktøystøtte og en bevisst kommunikasjonsstrategi iverksatt tidlig i 2023. Tett samhandling mellom rekrutterende leder, HR-rådgiver og kommunikasjonsansvarlig har bidratt til gode resultater.

Kultur og tilhørighet

Sykehusbygg HF har i 2023 videreutviklet fellesskapet mellom medarbeiderne både faglig og sosialt. Møtepunkter og arenaer som legger til rette for erfaringsutveksling og deling er etablert på flere områder. Ledelsen har blant annet initiert fagnettverk innen sentrale områder der det er behov og nødvendig med samordning på tvers.

Det er også erkjent et behov for å møtes og bli kjent på bred basis i hele organisasjonen. For første gang etter pandemien ble det i juni arrangert samling for alle medarbeidere i Sykehusbygg HF. Målet var felles kulturbygging og forankring av det felles strategiske målbildet som Sykehusbygg HF er gitt av eierne og skal jobbe etter i årene fremover. Evalueringen viser høyt engasjement, og stor grad av opplevd nytte/måloppnåelse med samlingen.

Bærekraft på kartet

For å styrke fokus på bærekraft og bærekraftig prosjektgjennomføring, og for å samordne sentrale funksjoner, har Sykehusbygg HF etablert en ny seksjon for Utvikling og bærekraft i 2023. Seksjonen skal bidra til helhetlig og standardisert utvikling av Sykehusbygg HF's metode for prosjektgjennomføring og tilrettelegge for, og følge opp at Sykehusbygg HF sitt samfunnsansvar innen miljø, HMS/SHA, kvalitet, sikkerhet og seriositet blir ivaretatt i prosjektgjennomføringen på en god måte. Sykehusbygg HF deltar i det regionale samarbeidsutvalget for samfunnsansvar.

HR-tjenestene styrkes

For å møte et voksende behov for støtte internt innen HR-området, har Sykehusbygg HF i 2023 styrket HR og etablert en egen HR-seksjon i avdeling Økonomi og virksomhetsstøtte. Organisasjonen og avdelingene er med dette tilført dedikert bistand, og der HR-partnere med dedikert ansvar for de ulike avdelingene yter operativ lederstøtte og bistand.

DEL II: Rapporteringer

3 RAPPORTERING FOR STYRINGSBUDSKAP

3.1 Overordnede styringsbudskap

Ifølge oppdragsdokument 2023 skal Sykehusbygg HF utøve sin rolle koordinert og samstemt med de regionale helseforetakene for å understøtte de krav og forventninger som stilles.

I punkt 1.5; Medvirkning fra brukere og ansatte omtales samarbeidsformer og fora som er etablert for å sikre samarbeid og realisering av overordnede mål som gjelder for de regionale helseforetakene. Dette er;

- Styrke psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling
- Styrke forskning, innovasjon og kompetanse og forbedre kvalitet og pasientsikkerhet
- Rask tilgang til helsetjenester og sammenhengende pasientforløp

Aktiviteten i denne delen, del II; Rapporteringer, beskriver leveranser og arbeid som svarer ut oppdragsdokumentets overordnede mål, i tillegg til foretakets verdier og visjon omtalt i punkt 1.

3.2 Styringsbudskap fra de regionale helseforetakene for 2023

Dette punktet oppsummerer foretakets aktivitet i henhold til *Oppdragsdokument 2023, og omfatter det som er meldt i 1. og 2. tertialrapportering for 2023.*

a) Styring og oppfølging av felleseide helseforetak

Som et ledd i egenkontrollen har Sykehusbygg HF's styre besluttet å gjøre en årlig gjennomgang av styrende dokumenter for foretaket. I 2023 ble reviderte vedtekter og nytt strategisk målbilde for Sykehusbygg HF besluttet. Styret har innarbeidet og besluttet endringer i interne styrende dokumenter som følger av dette. Det vises til omtalen i punkt 1.4 for en gjennomgang av status.

b) Innsyn og internrevisjon

Styret initierte ingen interne revisjoner av Sykehusbygg HF's prosesser, rutiner eller andre aktiviteter i 2023. Det gjennomføres imidlertid et kontinuerlig monitoreringsarbeid for å ivareta at prosesser, rutiner og retningslinjer har den kvalitet og etterlevelse som det legges til i styringssystemet forutsetter.

c) Medvirkning fra konserntillitsvalgte og konsernverneombudene

Medvirkning fra tillitsvalgte og verneombud er nærmere beskrevet i punkt 1.5.

d) Brukermedvirkning

I Oppdragsdokumentet for 2023 ble Sykehusbygg HF bedt om å etablere system for innhenting av pasienters og andre brukeres erfaring og synspunkter der dette er relevant, i tråd med helseforetaksloven § 35. Felles retningslinjer for brukermedvirkning på systemnivå, vedtatt av styrene i de regionale helseforetakene, skulle legges til grunn.

Med utgangspunkt i dette, har Sykehusbygg HF deltatt i en arbeidsgruppe sammen med de øvrige felleseide helseforetakene for å utarbeide forslag til felles retningslinjer og enhetlig praksis for brukermedvirkning på systemnivå.

Arbeidsgruppen har tatt utgangspunkt i eksisterende felles retningslinjer for brukermedvirkning på systemnivå vedtatt av styrene i de regionale helseforetakene, og tilpasset disse til felleseide foretak. Det forventes en endelig behandling og beslutning om brukermedvirkning i 2024.

e) Synliggjøring av totale kostnader ved deltakelse i prosjekter og prosesser

Sykehusbygg HFs prosjektportefølje består primært av byggeprosjekter, men også fellesprosjekter. Involvering av medarbeidere i andre HF synliggjøres i alle prosjekt.

Ved fremlegg av planer og prosjektbeskrivelser skal kostnader ved bruk av HF-enes ansatte i prosjektene Sykehusbygg HF leder, synliggjøres i beslutningsunderlag for prosjektene på lik linje med bruk av eksterne konsulenter. Bruk av personalressurser i andre HF og eventuelt frikjøp hvor kostnad bæres av foretaket, skal avtales med arbeidsgiver i det enkelte tilfelle. Dette gjennomføres som bestilt og er i tråd med Sykehusbygg HFs styringssystem.

f) Informasjonssikkerhet og personvern

Sykehusbygg HFs styringssystem for informasjonssikkerhet er en integrert del av virksomhetens styringssystem. Systemet er bygget på ISO 27001 og Nasjonal sikkerhetsmyndighets grunnprinsipper for IKT-sikkerhet, herunder prinsipper for klassifisering av informasjon og risikohåndtering. I 2023 har foretaket oppdatert ros-analyser for de mest brukte digitale tjenestene tilknyttet prosjektarbeid for å sikre oppdragsgivers informasjon på en best mulig måte.

Sykehusbygg HF arbeider aktivt med informasjonssikkerhet i egen organisasjon og i prosjektprosessene. Foretaket vedlikeholder og reviderer prosjektporteføljen i henhold til internt utarbeidet veileder for informasjonssikkerhet i prosjekter.

Sykehusbygg HF har eget personvernombud, og det er utarbeidet egen rollebeskrivelse for ombudet. Personvernombudet har i 2023 fulgt opp henvendelser om vurderinger i enkeltsaker og til sparring på problemstillinger som i all hovedsak ligger i grensefeltet mellom personvern og informasjonssikkerhet.

g) IKT-anskaffelser

Foretaket har i 2023 anskaffet rekrutteringsverktøy og nettverkstjenester gjennom konkurranse og kontraktstildeling.

h) Økonomisk langtidsplan og synliggjøring av gevinster

Sykehusbygg HF har gitt sine innspill til forventninger om økonomisk utvikling gjennom økonomisk langtidsplan (ØLP) for perioden 2024-2027. ØLP ble utarbeidet i februar og mars 2023.

ØLP viser en utflating i prosjektaktiviteten i perioden, med estimert topp i aktiviteten i 2023. Den økonomiske situasjonen hos foretakets oppdragsgivere gir større usikkerhet om eiernes investeringsnivå og aktiviteten i Sykehusbygg HF sammenliknet med tidligere perioder. Økt usikkerhet i oppdragsmengde øker behovet for tett dialog med eiere og oppdragsgivere.

i) Klima og miljø

I Oppdragsdokument 2023 er det lagt til grunn at foretaket må være bevisst sitt samfunnsansvar og sikre bærekraftig utvikling og et godt omdømme. De regionale helseforetakene har vedtatt felles klima- og miljømål med indikatorer for hele spesialisthelsetjenesten. Sykehusbygg HF har i sin policy for HMS og internkontroll nedfelt egne mål som også omfatter klima og miljø.

Som felleseid helseforetak er det forventet at Sykehusbygg HF dokumenterer årlig status i arbeidet med å nå de langsiktige målene innen klimaområdet gjennom bidrag til spesialisthelsetjenestens rapport om samfunnsansvar.

Sykehusbygg HF har i 2023 utarbeidet en dashboard-løsning som skal måle utbyggingsprosjektenes klima- og miljøprestasjoner. Når «måltavle for klima og miljø» er tatt i bruk vil man få oversikt over f.eks. reduserte klimagassutslipp og energibehov i prosjektene som Sykehusbygg HF leder, både for enkeltprosjekter og prosjektportefølje. Planen er at prosjektene skal rapportere dette fra tidlig fase. Målstyringsverktøyet er planlagt tatt i bruk i alle prosjekter i 2024.

Innskjerpingene av krav til klima- og miljøhensyn i anskaffelsesregelverket, vil følges opp for anskaffelser i virksomheten og i prosjektporteføljen. DFØ sine retningslinjer og anbefalinger vil legges til grunn.

j) Åpenhetsloven

Implementering av åpenhetsloven og gjennomføring av aktsomhetsvurderinger og tiltak er en del av Sykehusbygg HF's samlede seriøsitetsarbeid.

Det er i løpet av 2023 besluttet og etablert rutiner for bl.a. dokumentasjon og rapportering. Hovedlinjene for oppfølging er på plass. Det er noen forbedringer som gjenstår med å identifisere relevante leverandørkjeder i tidlig fase i byggeprosjekter. Det vises til Virksomhetsspesifikke oppdrag for Sykehusbygg HF, punkt Q for nærmere omtale av arbeidet med implementering og oppfølging av åpenhetsloven i Sykehusbygg HF.

k) Beredskap og sikkerhet

I Oppdragsdokument 2023 er det lagt til grunn at Sykehusbygg HF skal:

- Videreutvikle beredskapsarbeid og -planer med tanke på pandemier og andre alvorlige kriser, ved å følge opp egevaluering av pandemihåndteringen, Koronakommisjonens rapport og egne risiko- og sårbarhetsanalyser knyttet til infrastruktur, kompetanse og innsatsfaktorer mv.
- Etablere beredskapsplaner for informasjonssikkerhet og forsyningsikkerhet.
- Etablere nasjonalt begrenset nett for tekst og tale (NBN).

Sykehusbygg HF har i 2023 samlet inn erfaringer fra håndteringen av koronapandemien fra nasjonale og internasjonale kilder. Formålet er å identifisere forhold som kan påvirke hvordan sykehus planlegges og prosjekteres. Resultatene legges inn i Kunnskapsbanken.

Sykehusbygg HF er godt i gang med å etablere en løsning for Nasjonalt Begrenset Nett. Utstyr for å få på plass nettet er anskaffet, og det forventes at systemet er på plass i løpet av første kvartal av 2024.

l) Lønn og annen godtgjørelse til ledende personer

I tråd med de forventninger som er lagt for statlige virksomheter, jf oppfølging av Eierskapsmeldingen og reviderte vedtekter for Sykehusbygg HF, er det etablert retningslinjer for lønn og godtgjørelse for ledende personer i Sykehusbygg HF. Retningslinjene ble besluttet og iverksatt i 2023. I tråd med forventninger til Sykehusbygg HF som en statlig eid virksomhet, er informasjon om lederlønnutvikling gjort tilgjengelig på www.sykehusbygg.no.

m) Kontaktpersoner for forebygging av voldsrisiko

I Oppdragsdokumentet for 2023 er Sykehusbygg HF bedt om å oppnevne kontaktpersoner for PST og politiet som kan bidra til å fremme nødvendig informasjonsutveksling om voldsrisiko, basert på gjeldende regler for taushetsplikt og plikt til å bidra til samfunnsvern. Sykehusbygg HF har oppnevnt kontaktperson. Det er så langt ikke gjort risikovurdering som tilsier at foretakets medarbeidere og/eller aktivitet er truet av den typen voldshendelser som tiltaket har til hensikt å forebygge. Det gjøres oppdatering av risikobilde for HMS og som ser nærmere også på dette, med sikte på videre oppfølging.

Virksomhetsspesifikke oppdrag til Sykehusbygg HF for 2023

n) Kunnskapsbygging og erfaringsoverføring

Sykehusbygg HF utarbeidet i 2021 dokumentet «*Kunnskapsbygging og erfaringsoverføring*». Dokumentet beskriver hvordan Sykehusbygg HF best kan arbeide metodisk med kunnskapsbygging og erfaringsoverføring for å levere på samfunnsoppdraget og i tråd med eiernes forventninger, behov og rammer. Dokumentet gir et godt utgangspunkt for videreutvikling av Sykehusbygg HF som kunnskapsbygger og erfaringsoverfører, og Sykehusbygg HF ble i oppdragsdokumentet for 2022 bedt om å arbeide videre i tråd med de perspektiv og endringer som går fram av dokumentet. Det er et mål at kunnskapen skal være digitalisert, søkbar og tilgjengelig/anvendbar.

De regionale helseforetakene er opptatt av at det skjer en systematisk kunnskapsbygging og erfaringsoverføring hvor hovedkilden er byggeprosjektene Sykehusbygg HF er involvert i. I det videre arbeidet er det også viktig at Sykehusbygg HF tar stilling til hvilken plass erfaringer fra internasjonale prosjekt har i kunnskapsgrunlaget til Sykehusbygg HF. Nasjonale og internasjonale rapporter om erfaringer fra koronapandemien skal innhentes og relevante erfaringer skal innarbeides i kunnskapsbanken. Sykehusbygg HF skal videre gjennomgå ferdigstilte byggeprosjekter med beskrivelse av hvordan fleksibilitet er prioritert og hva endringsbehovet etter ferdigstilling har vært. Sykehusbygg HF skal gi arbeidet med å realisere en kunnskapsbank høy prioritet, og det forventes at tapt framdrift i 2022 hentes inn gjennom at ressursene prioriteres til dette arbeidet.

Sykehusbygg HF har høy prioritet til oppgaver knyttet til kunnskapsbygging og erfaringsoverføring.

Det er arbeidet videre med etablering og formidling av kunnskapsgrunnlag. I 2023 ble kunnskapsgrunnlag sengeområder og kunnskapsgrunnlag poliklinikk/dagområder ferdigstilt og publisert. Det er gjennomført webinar med god deltakelse. kunnskapsgrunnlag stråleterapi og kunnskapsgrunnlag intensiv/overvåking ferdigstilles i årsskiftet 23/24. Det er stor etterspørsel etter kunnskapsgrunnlag.

Det er utviklet evalueringsmetodikk for før- og etterevaluering. Det er gjennomført evalueringer i tilknytting til utarbeidelse av kunnskapsgrunnlag, og resultater etter evaluering er implementert og formidlet i relevante kanaler. Ikke alle prosjekter har plan for evaluering, som forutsatt. Evalueringsarbeid har vært utfordrende å få finansiert, særlig etterevaluering.

Sykehusbygg HF samarbeider både med nasjonale og internasjonale nettverk for utvikling av kunnskap. Dette innarbeides i, og formidles der kunnskap for øvrig dokumenteres og deles.

Det er læring på tvers mellom prosjekter gjennom *interne gjennomganger (SIG)*, *faglige gjennomganger (FIG)* og prosesser for monitorering.

Det er gjennomført kartlegging av kunnskap og innhenting av ny kunnskap om fleksibilitet- og konsekvenser av COVID-19 for sykehusbygg.

Første versjon av Sykehusbygg HF kunnskapsbank ble etablert i 2023 og ble søkbar på nett medio desember. Les mer i punkt 2.1 *Positive resultater og uløste utfordringer* i 2023 under avsnittet *Kunnskapsbanken*.

o) Framskriving

De regionale helseforetakene viderefører sitt arbeid med samordning og bruk av framskrivinger, og har, i tråd med oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet, etablert ett felles fagnettverk/ kompetansemiljø som utvikler og forvalter framskrivingsmodellene. Helse Sør-Øst RHF leder arbeidet med utvikling, og Sykehusbygg HF skal bidra i arbeidet.

I forbindelse med utarbeidelse av utviklingsplaner skal Sykehusbygg HF levere kapasitetsberegninger på grunnlag av framskrivinger, etter bestilling fra helseforetak og regionale helseforetak.

Arbeidet med ny framskrivingsmodell ledes av Helse Sør-Øst RHF, med deltakelse fra sektoren. Arbeidet er organisert med en faggruppe, bestående av flere representanter fra HF/RHF, KS, Helsedirektoratet, brukerrepresentant og tillitsvalgte. Det er denne gruppen som gir de faglige rådene for revisjon av modellen. Videre er det etablert en analysegruppe bestående av analysekapasiteter fra de regionale helseforetakene, pluss KS og Sykehusbygg HF. Analysegruppen deltar også på faggruppemøtene, som ble avholdt på Gardermoen om lag en gang per måned.

Den reviderte modellen er nå ferdigstilt, og er styrebehandlet i de fire RHF-ene. Det henvises til Helse Sør-Øst RHF for detaljert informasjon om prosess og resultat.

Det har ikke vært oppdrag vedrørende kapasitetsberegninger på grunnlag av framskrivinger til utviklingsplaner i 2023.

p) Klimaregnskap

Sykehusbygg HF skal ivareta fagansvaret for helseforetakenes klimaregnskap innenfor allerede etablert praksis, herunder fagkunnskap om CO₂e-omregningsfaktorer og rådgivning om tema. Sykehusbygg HF skal bidra i arbeidet med kvalitetskontroll av dato som registreres i klimaregnskapet. Sykehusbygg skal samle og bearbeide data fra klimaregnskap i bygging og drift slik at det bidrar til læring og forbedring.

Sykehusbygg HF har kontrollert innrapporterte tall fra HF-ene i spesialisthelsetjenestens klimagassregnskap. Sykehusbygg HF benytter klimaregnskapstall som referanse når mål for energieffektivitet skal etableres i tidlig fase i byggeprosjektene. I 2023 har Sykehusbygg HF utviklet «Måltavle Klima & miljø» som skal måle utbyggingsprosjektene miljøprestasjoner fra tidlig fase. Måltavlen skal tas i bruk i første kvartal av 2024.

q) Åpenhetsloven

Åpenhetsloven tråde i kraft 1. juli 2022 og er en direkte oppfølger av FNs bærekraftsmål.

Målet med åpenhetsloven er å fremme leverandørkjedens respekt for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Loven skal også sikre allmenheten tilgang på informasjon om disse forholdene. Med åpenhetsloven kan publikum kreve å få informasjon fra helseforetakene om hvordan de håndterer leverandørkjedens faktiske og potensielle negative konsekvenser som er vurdert i aktsomhetsvurderingene (informasjonsplikt). Informasjonsplikt er gjeldene fra loven trer i kraft, mens redegjørelsen for aktsomhetsvurdering senest skal offentligjøres 30. juni 2023.

Åpenhetsloven vil gjelde for anskaffelser som Sykehusbygg gjennomfører for egen virksomhet. Åpenhetsloven vil også gjelde for anskaffelser i nybygg- og rehabiliteringsprosjekter som Sykehusbygg gjennomfører på vegne av helseforetakene. Årlig redegjørelse for aktsomhetsvurderinger for det enkelte byggeprosjektet skal utarbeides av Sykehusbygg inntil prosjektet er overlevert byggherre.

Sykehusbygg HF skal utarbeide og iverksette nødvendige rutiner/metoder og verktøy for å ivareta byggherres påseansvar i forhold til etterlevelse av åpenhetsloven ved anskaffelser i byggeprosjekter. Byggherres oppfølging etter åpenhetsloven skal inngå i prosjektenes seriøsitetsarbeid og må inneholde en løsning for å lagre og tilgjengeliggjøre opplysninger for å kunne svare på informasjonskrav løpende og også etter at prosjektet er ferdigstilt.

I tilfelle hvor anskaffelsen i byggeprosjektet gjøres direkte av byggherre eller via andre felleseide helseforetak (Sykehusinnkjøp, Sykehuspartner mfl.), vil oppfølging etter åpenhetsloven som hovedregel følge den part som setter betingelser for anskaffelsen.

Implementering av åpenhetsloven og gjennomføring av aktsomhetsvurderinger og tiltak sees i sammenheng med, og er en del av Sykehusbygg HF's samlede seriøsitetsarbeid.

Det er i alle leveranser og leverandørkjeder løpende risikovurdering ved oppstart og underveis om det er særlige kontrollbehov. Kontrollbehov vurderes løpende, også sammen med samarbeidsparter slik som Skatteetaten, LO og Fair Play Bygg og anlegg. Det er i 2023 startet/utført mer enn 60 seriøsitetkontroller. Manglende etterlevelse som er avdekket i kontrollene er blitt rettet.

Det er ikke avdekket nye, eller økt risiko for, negative konsekvenser i leverandørkjedene for 2023 sammenholdt med tilsvarende undersøkelser for 2022. Det er noen forbedringer som gjenstår med å identifisere relevante leverandørkjeder i tidlig fase og på enkelte områder (MTU, innleie) i byggeprosjekter. Hoveddelen av anskaffelse av MTU/ løst utstyr til byggeprosjektene skal forutsetningsvis utføres av Sykehusinnkjøp HF med basis i inngått samarbeidsavtale mellom Sykehusbygg HF og Sykehusinnkjøp HF.

Felles for alle byggeprosjekter i utførelse er høy risiko for brudd på lønns- og arbeidsvilkår, særlig knyttet til regler for arbeidstid. Videre kan det for prosjekter i slutfase være noe forhøyet risiko knyttet til anskaffelser av medisinsk teknisk utstyr (MTU).

Aktivitet i 2023

Aktiviteten i Sykehusbygg HF styres av det årlige oppdragsdokumentet fra foretakets eiere, og bestillinger fra RHF eller HF til oppgaver, rådgivning eller prosjektgjennomføring. I vedlegg 1 følger en oversikt over porteføljen av utbyggingsoppdrag og rådgivningsoppdrag Sykehusbygg HF har hatt i 2023 på vegne av RHF-ene og HF-ene. Fellesoppgaveprosjektene er oppsummert i vedlegg 2 der det kommer frem hvilke utviklingsprosjekt, driftsoppgaver og administrative oppgaver foretaket har hatt i 2023.

Økonomiske krav og rammer

Økonomisk resultat

Sykehusbygg HF har to finansieringskilder;

1. inntekter fra salg av timer i byggeprosjekter og rådgivningsoppdrag
2. inntekt fra eierne som rammetilskudd

Rammetilskuddet er todelt. Den ene delen skal dekke kostnader med spesifikke stillinger for utførelse av foretaksadministrasjon. Den andre delen gjelder finansiering av fellesoppgaver som eierne har prioritert skal gjennomføres av Sykehusbygg HF, på vegne av og til bruk for alle RHF. Fellesoppgavene håndteres i praksis på lik linje med salg av timer til eksterne prosjekt, og påløpte kostnader avregnes mot tilskuddsrammen. Sykehusbygg HF styrer mot et økonomisk resultat i balanse. Timeprisene som benyttes i prosjekter og i rådgivningsoppdrag er derfor utarbeidet basert på selvkost, der timepris dekker direkte kostnader, andel av administrative kostnader og foretakets felleskostnader. Ny finansieringsmodell for foretaket vedtatt i 2022 har som forventet hatt liten innvirkning på foretakets økonomi.

Foretaket har i 2023 samlet høyere inntekter enn budsjettet, men inntekter fra salg av egne timer er lavere enn budsjettet. Dette skyldes blant annet noe lavere bemanning enn forventet gjennom året. Gjennomfakturering av varer og tjenester bidrar til at foretakets omsetning for året er høyere enn budsjett. Gjennomfaktureringen gjelder leveranser til prosjektene, og gjøres uten påslag til Sykehusbygg HF.

Personalkostnadene ligger også lavere enn budsjett, og påvirkes blant annet av den noe lavere bemanningen gjennom året. Pensjonskostnadene ender lavere enn budsjett selv om foretaket har en vesentlig høyere reguleringspremie for året enn det som var kjent fra KLPs prognose på budsjetteringstidspunktet.

Foretakets driftskostnader ligger totalt sett vesentlig lavere enn budsjett. Foretaket har også høyere finansinntekter enn budsjettet.

Foreløpig regnskap for 2023 viser et overskudd på 4,44 millioner kroner før endelig avstemming og årsoppgjørdisposisjoner. Foreløpig resultatregnskap for 2023 er vist i vedlegg 3.

Økonomisk langtidsplan og utarbeidelse av regnskap

Økonomisk langtidsplan ble levert i april 2023 – se punkt 3.2. Foretaket fører fortløpende regnskap i henhold til gjeldende regelverk. Foreløpig regnskap for 2023 ble rapportert den 12. januar 2024. Endelig godkjent regnskap med årlig melding for 2023 vil bli rapportert innenfor fristen 23. februar 2024.

Del III: Vedlegg

Vedlegg 1 - Prosjektportefølje 2023

Prosjekt	Fase	Rolle	Status
Helse Sørøst			
Nytt sykehus i Drammen - Vestre Viken HF	Gjennomføringsfase	Prosjektledelse	Pågående
Nytt klinikk- og protonbygg Radiumhospitalet – Oslo universitetssykehus HF	Gjennomføringsfase	Prosjektledelse	Pågående
Ny sikkerhetspsykiatri - Oslo universitetssykehus HF	Gjennomføringsfase	Prosjektledelse	Pågående
Nye Aker - Oslo universitetssykehus HF	Gjennomføringsfase	Prosjektledelse	Pågående
Nye Rikshospitalet - Oslo universitetssykehus HF	Gjennomføringsfase	Prosjektledelse	Pågående
Livsvitenskapsbygget - Oslo universitetssykehus HF	Gjennomføringsfase	Rådgiver utstyr	Pågående
Nybygg psykisk helse, Kristiansand (NPK) - Sørlandet sykehus HF	Gjennomføringsfase/ ferdigstillelse	Prosjektledelse	Ferdigstilt 2023
Utbygging somatikk Skien - Sykehuset Telemark HF	Forprosjekt	Prosjektledelse	Pågående
Samling av sykehusbasert psykisk helsevern - Akershus universitetssykehus HF	Gjennomføringsfase	Prosjektledelse	Pågående
Kreft- og somatikkbygg - Akershus universitetssykehus HF	Konseptfase	Prosjektledelse	Lever til behandling
Akuttbygg Kristiansand - Sørlandet sykehus HF	Konseptfase	Prosjektledelse	Lever og godkjent
Videreutvikling Sykehuset Innlandet HF - Helse Sør-Øst RHF	Konseptfase	Prosjektledelse	Pågående
Sykehuset Østfold, Kalnes	Konseptfase	Prosjektledelse	Pågående
Diverse bistand HSØ, div HF (avhending, BIM, fremskriving, div rådgiving)		Rådgiving	Pågående
Helse Vest			
Nye Stavanger Universitetssjukehus – Helse Stavanger HF	Gjennomføringsfase	Prosjektledelse	Pågående
Helse Midt-Norge			
Sjukehuset Nordmøre og Romsdal (SNR) - Helse Møre og Romsdal HF	Gjennomføringsfase	Prosjektledelse	Pågående
Nytt sykehusapotek i Trondheim - Sykehusapotekene Midt-Norge	Gjennomføringsfase	Rådgiving	Pågående
Senter for psykisk helse - St. Olavs hospital HF	Konseptfase/optimalisering	Prosjektledelse	Lever til behandling/Pause
Akuttmottak, operasjon, intensiv Ålesund - Helse Møre og Romsdal HF	Gjennomføringsfase	Prosjektledelse	Pågående
Helikopterlandingsplass Namsos - Helse Nord-Trøndelag HF	Forprosjekt	Prosjektledelse	Lever til behandling
Fremragende akuttmottak, Helse Nord-Trøndelag	Prosjektinnramming	Rådgiving	Lever/Pause
Helse Nord			
Nye Hammerfest sykehus – Finnmarkssykehuset HF	Gjennomføringsfase	Prosjektledelse	Pågående
Helikopterlandingsplass Hammerfest - Finnmarkssykehuset HF	Forprosjekt	Prosjektledelse	Lever og vedtatt
Nye UNN Narvik – Universitetssykehuset Nord-Norge HF	Gjennomføringsfase	Prosjektledelse	Pågående
Nye Helgelandsykehuset – Helgelandsykehuset HF	Konseptfase	Prosjektledelse	Lever/Pause
Psykisk helsevern og rus - Universitetssykehuset Nord-Norge HF (Tromsø)	Konseptfase	Prosjektledelse	Lever/Pause
Ny C-fløy, nyfødt intensiv - Universitetssykehuset Nord-Norge HF (Tromsø)		Prosjektledelse	Pause

Vedlegg 2 - FO-prosjekter 2023

Utviklingsprosjekter	Leveranse år
Fremskrivning	2023
Utvikling av ny framskrivingsmodell for somatikk.	
Åpenhetsloven	2023
Implementering av åpenhetsloven og gjennomføring av aktsomhetsvurderinger og tiltak.	
COVID-19, erfaring og konsekvens	2023
Kartlegging av kunnskap og innhenting av ny kunnskap om fleksibilitet og konsekvenser av COVID-19.	
Fleksibilitet	2023
Gjennomgang av ferdigstilte byggeprosjekter med beskrivelse av fleksibilitetsprioriteringer og endringsbehovet etter ferdigstillelse.	
Driftsoppgaver Leveranser	Leveranser
Framskrivning og dimensjonering	Løpende
Innhente og systematisere årlige pasientdata. Inkludere kommunale data og bemanningsdata.	
E-BIM, implementering, koordinering og drift	Løpende
Verktøy for digitalisering av eiendomsforvaltningen	
Klassifikasjonssystemet	Løpende
Oppdatering for 2023. Support til HF og RHF.	
Kulturminnevern	Løpende
Forvaltning og oppfølging av vern på oppdrag fra HF/RHF.	
Klimaregnskap for RHF-ene	Løpende
Kvalitetssikring miljøregnskap. Utvikling av rapporteringssystem "Måltavle Klima og miljø".	
Kunnskapsbygging og erfaringsoverføring	Leveranser
Kunnskapsbanken, etablering	Løpende
Realisere perspektivene i notatet Kunnskapsbygging og erfaringsoverføring. Første versjon av Kunnskapsbanken ble realisert i desember 2023.	
Kunnskapsdeling	Løpende
Eksterne workshops, webinarer, publisering av resultater, formidlingsaktivitet, deling av evalueringer.	
Kunnskapsgrunnlag	Løpende
Utvikling og dokumentasjon for de viktigste funksjonene som sykehus består av, og? erfaringer fra / sammen med prosjektene.	
Oppdatering veiledere og standarder	Løpende
Vedlikehold og oppdatering av veiledere.	
Standardromkatalogen	Løpende
Romfunksjonsprogram. Oppgradering av løsningen.	
Erfaringsdatabase	Løpende
Sammenstille og formidle kostnadsdata fra/til prosjektene.	
Evalueringsmetodikk	Løpende
Metodikk for evaluering av sykehusprosjekt. Evalueringer av plan- og byggeprosess, før- og etterevaluering av prosjekter som Sykehusbygg HF er involvert i.	
Administrative oppgaver	
Kurs, webinarer og konferanser	Løpende
Nettverk	Løpende
Myndighetskontakt og høringer	Løpende
Annet administrativt knyttet til fellesoppgaver	Løpende

Vedlegg 3 – Foreløpig årsresultat 2023

Sykehusbygg Hf

Resultatregnskap 2023

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2023	2022
Salgsinntekt		403 723 368	356 986 349
Tilskudd		49 571 803	41 185 170
Sum driftsinntekter		453 295 171	398 171 520
Fremmedytelser		158 058 906	126 486 762
Lønnskostnad		258 522 205	235 037 664
Avskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler		863 450	867 288
Annen driftskostnad		33 475 352	36 062 936
Sum driftskostnader		450 919 913	398 454 649
Driftsresultat		2 375 258	-283 130
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen renteinntekt		2 081 525	973 719
Annen finansinntekt		412	1 542
Annen rentekostnad		4 926	4 204
Annen finanskostnad		7 863	3 462
Resultat av finansposter		2 069 148	967 596
Resultat før skattekostnad		4 444 406	684 466
Årsresultat		4 444 406	684 466
Overføringer			
Avsatt til annen egenkapital		0	684 466
Sum overføringer		0	684 466